

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОКШОМИ

№ 205 (4603).
9 СЕНТЯБРЬ 1981 й.
ЧОРШАНБА
Газага 1966 йил 1
июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ, ХАЛҚ УЧУН МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

8 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон-саноат, транспорт, алоқа, лойиҳа ташкилотлари ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди

Йиғилишда област, шаҳар, район партия комитетлари билан саноат масалалари бўйича шундан ташқари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ва област ижроия комитетлари раисларининг саноат масалалари билан шугулланувчи ўринбосарлари, саноат, транспорт, алоқа корхоналари, лойиҳа инсти-тутларининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари секре-тарлари, ишлаб чиқариш ил-горидаги новаторлари ишти-роқ қилдилар.

КПСС Марказий Комите-ти Сийосий бюроси аъзоси-га кандидат, Ўзбекистон Ком-партияси Марказий Комите-тининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов йиғилишда иштирок этишди.

Йиғилишда КПСС XXVI съездининг талаблари, ўр-тоқ Л. И. Брежневнинг йўл-нўҳидаги муносабати билан ишлаб турган ва янги иш-та туширилган қуниятлардан тўла-тўғиса фойдаланиш, ме-хнат унумдорлигини ва мах-сулот сифатини ошириш, барча корхоналарнинг 1981 йилги план ва социалистик мажбуриятлари бажариши асосида ишлаб чиқариш са-марадорлигини янгида оши-риш юзасидан республика партия ташкилотларининг вази-фалари муҳокима қилинди.

Ўзбекистон ССР Министр-лар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди. Докладни муҳокима қи-лишда Тошкент шаҳар пар-тия комитетининг биринчи секретари У. Умаров, Тош-кент област партия комите-тининг секретари Ф. Г. По-туревский, Қорақалпоғистон област партия комитетининг секретари А. П. Федоров, Наманган шойи газамаа ком-бинатининг ипак ўривчиси М. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов, Бу-хоро обшкати ижроия коми-тети раисининг ўринбосари А. Н. Анаишев, республика енгил саноат министри М. Х. Курбонов, 77-Шўрчи авто-мобил корхонасининг шофери Д. Маматқулов, Ўзбекистон кўришчи министри С. А. Омеров, Тошкент электрон техника заводининг директори В. Г. Мушкарёв, Самарканд лифтозлик заводи парто-комитет секретари А. М. Бол-таев иштирок этишдилар.

Докладда ва путирдада шу нарса ўқитиб ўтилдики, рес-публика меҳнатчилари КПСС XXVI съезди қарорларини, янги беш йиллик топириқ-ларини амалга ошириш учун курашда муайян муваффақ-иятларга эришилди. Ўзбеки-стон халқ ҳўнақчилигининг ҳам-ма етақчи тармоқларидаги ра-иш охириб бажарилди, ка-питал қурилиш сўратлари тезлашди, транспортнинг иши яхшиланмоқда. Январь-август ойлари мобайнида пландан ташқари салкам 200 миллион сўмлик махсу-лот ишлаб чиқарилди, ишлаб чиқариш ҳамини пландаги беш процент ўртага 8 про-цент кўпайди. Меҳнат унум-дорлиги 4,8 процент ошди. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари бениҳоя мураккаб об-хаво шароитлари натижа-сида рўй берган кичикчи-ликларни ҳадромонада қу-тиратлар билан енгиб, қу-чи, лон, сабзавот ва мева, чорвачилик махсулотлари етиштириш ва давлатга со-тиш юзасидан олинган со-циалистик мажбуриятларини

бажаришга мўтасил инти-лоқдалар.

Ишларнинг яхши-бош-лаиши интисолий ва социал ривожланишининг бўтун беш йиллик программасини му-ваффақиятли бажаришнинг асоси бўлиб қолиши керак. Беш йиллик мобайнида қўра ва рағил металлургини, машинасозлигини, газ, химия ва нефть химияси саноатини илдам ўстириш билан бирга халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш лозимли-гини йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтидилар. Газлама, кийим-кечак ва пойабзал, мебель, маҳаллий хом ашё-дан тайёрланган турли-туман махсулотлар ишлаб чиқариш айниқса, тез ортиб боради. Аграв-саноат комплекси, шунингдек пахта тозалаш са-ноати анча ривож топади. Озиқ-овқат индустрияси мах-сулотининг ахшиланган тур-ларини, кичик вазили нон махсулотларини, юқори си-фатли консерваларни ишлаб чиқаришга ўтади. Гўшт-сут тармоғида чорвачиликнинг ҳамма махсулотларидан яна-да самарали ва тежаб-тер-габ фойдаланиш дон ети-тириш ва тайёрлашнинг кўп-айтириш йўли сабот билан ў-казилмоқда. Бу эса, жумла-дан, озиқ-овқат програм-маси амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқ бўлган қайта ишлаш саноатида қў-шимча қувватларни вуқудга келтиришни талаб қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладыда, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорлари-да экономиканинг интен-сивлаш тўғрисида ўртага қў-йилган талаб: махсулот иш-лаб чиқариш унга қилинган қийматдан кўра тезроқ ўси-ши лозимлигини нотидлар ўқ-ти-риб ўтишди. Ишлаб чиқ-аришнинг мавжуд резервлари ишта солини, ютқунга тобора салмоқлиқ бўлаверди. Йиғилишда ишлаб чиқариш-ни ўстириш сўратларига доир ўз мажбуриятларини бажараётган бир қанча ми-нистрликлар ва идоралар, об-ластлар, шаҳарлар ва райо-нлар таъкид қилиди. Ойла-да қолётган корхоналар, шарт-нома интисомини бузаёт-ганлар — республика Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари са-ноати министрлигининг за-вод ва фабрикалари номлари тилга олинди. Мана шу ва бошқа бир қанча тармоқлар ишдаги намчиликлар оқиба-тида мамлакатга анчагина миқдорда махсулот берил-мади қолди.

Ишлаб чиқариш фонда-ларидан фойдаланиш самара-дорлигини оширишни нотид-лар энг муҳим вазира деб таърифлашди. Бир қанча жойларда қувватларни ў-зи-лаштиришнинг норматив сўратларига риоя қилинма-ётганлиги, асбоб-ускуналар-ни ишлатиш смена коэффи-циенти пастлиги, малалаи ишчиларнинг етишмаслиги, шунингдек объектлар қў-сқовлари билан фойдаланиш-га топирифтаётганлиги фонд-ларнинг самарадорлигини ў-стиришга ҳалақит бермоқда. Партия ташкилотлари фонд-ларнинг самарадорлигини

оширишда тўб бурилишга эришилди, мажбурият-нинг фаолиятини контрол қи-лиш ҳўқуқидан тўла-тўғиса фойдаланишлари ва шу асо-сида ишлаб чиқаришнинг интен-сивлашнинг кўпайтириш вази-фаларини ҳал этиш — учун ҳў-жалик раҳбарларнинг махсу-лотини оширишлари керак. Беш йиллик мобайнида махсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 70 процен-тидан кўпроғига мана шу ҳал қилувчи омил ҳисобиға эришилш лозимлиги сабаби бундай қилиш айниқса зарур проблемалар.

Йиғилишда Ўзбекистон қу-рувчиларининг юксак махсу-лотини таъкидлаб ўтиди. Улар бошқа республикалар-даги ҳамкасблари билан бирга енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналарини ўз вақтида ва муқаддирдан илгари ишта тушириш учун бош-ланган ва КПСС Марказий Комитети маъқуллаган Бутун-иттифоқ мусобақасининг та-шаббуслоридилар. Умуман бу соҳадаги ишлар муваффа-қиятга давом этмоқда. Шунинг учун ҳам Фаргона, О-лмалик, Навоий, Ленинск, Тошкент ва Бўҳородаги бир қанча қурилишларда орқата қолдиётганлиги, тўқимачилик комбинатларининг йилги ў-казилмоқда. Бу эса, жумла-дан, озиқ-овқат програм-маси амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқ бўлган қайта ишлаш саноатида қў-шимча қувватларни вуқудга келтиришни талаб қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладыда, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорлари-да экономиканинг интен-сивлаш тўғрисида ўртага қў-йилган талаб: махсулот иш-лаб чиқариш унга қилинган қийматдан кўра тезроқ ўси-ши лозимлигини нотидлар ўқ-ти-риб ўтишди. Ишлаб чиқ-аришнинг мавжуд резервлари ишта солини, ютқунга тобора салмоқлиқ бўлаверди. Йиғилишда ишлаб чиқариш-ни ўстириш сўратларига доир ўз мажбуриятларини бажараётган бир қанча ми-нистрликлар ва идоралар, об-ластлар, шаҳарлар ва райо-нлар таъкид қилиди. Ойла-да қолётган корхоналар, шарт-нома интисомини бузаёт-ганлар — республика Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари са-ноати министрлигининг за-вод ва фабрикалари номлари тилга олинди. Мана шу ва бошқа бир қанча тармоқлар ишдаги намчиликлар оқиба-тида мамлакатга анчагина миқдорда махсулот берил-мади қолди.

Фан-техника тарикқити сўратларини ҳар тарафла-ни жадаллаштириш, қўл меҳнатини, қоқоқ техноло-гияни собитҳадимлик билан тутатиш, илгор лойиҳа-кон-структорлик ва илмий ечи-мларни даял жорий этиш — катта социал-иқтисодий вази-фадири. Фан-техника тарик-қити меҳнат унумдорлигини оширишда қуадрати резерв-ни сафарбар этиш омиллари дан бири бўлиб қолиши ке-рак. Шу энг муҳим қўрат-кич юзасидан белгиланган саккиз ойлик топириқ уму-ман ошириб бажарилад бўл-са ҳам республикада ҳали унум-дорлик белгиланган ҳақида ўсиши бири ёйда турсин, ҳа-то пасайиб кетган корхона-лар ҳам бор. Ҳолбуки, мах-сулот ишлаб чиқаришни кў-пайтиришнинг 80 процентаи ва ундан ҳам кўпроғига аийн

меҳнат унумдорлигини оши-риш йўли билан эришилш учун ҳамма имкониятлар бор. Бу-нинг учун меҳнат интисоми-ни мустаҳкамлаш, ишта қий-май қилиш ва бекор туриш ҳўларини туғтиш зарур. Тарбия тўғрисида таъбирлар билан бирга машина-ускуна-лар ва асбоблар намунади ҳўдотда сақлалишини таъ-минлаш, ишлаб чиқаришни жадал модернизациялаш, меҳнатни илмий таъкидла қилди аҳолини ишлаб чиқ-ариш соҳасига имкони бори-ча кўпроқ жалб этиш, истисо-сиз барча саноат корхонала-рида ва қишлоқ ҳўжаликда-рида махсулот ишлаб чиқ-аришни йўлга қўйиш, уйга олдириб ишлатишнинг кенг ривожланиши, халқ уста-ларининг таърибасидан тўла-тўғиса фойдаланиш керак.

Нотидлар ишлаб чиқариш-нинг самарадорлигига тўх-талиб, уни оширишнинг кўп жи-ҳатдан иқтисодий тежанини мустаҳкамлаш билан, ҳамма моддий ресурслардан моҳи-роқ фойдаланиш билан бо-лаб таъирдилар. Республи-ка меҳнатчилари йил бошдан бери кўп миқдордаги дон ва уни, прокат ва цементни, ёғон ва бензинни, бошқа ма-териалларни, хом ашё ва эригилни тежаб қолдилар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладыда, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорлари-да экономиканинг интен-сивлаш тўғрисида ўртага қў-йилган талаб: махсулот иш-лаб чиқариш унга қилинган қийматдан кўра тезроқ ўси-ши лозимлигини нотидлар ўқ-ти-риб ўтишди. Ишлаб чиқ-аришнинг мавжуд резервлари ишта солини, ютқунга тобора салмоқлиқ бўлаверди. Йиғилишда ишлаб чиқариш-ни ўстириш сўратларига доир ўз мажбуриятларини бажараётган бир қанча ми-нистрликлар ва идоралар, об-ластлар, шаҳарлар ва райо-нлар таъкид қилиди. Ойла-да қолётган корхоналар, шарт-нома интисомини бузаёт-ганлар — республика Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари са-ноати министрлигининг за-вод ва фабрикалари номлари тилга олинди. Мана шу ва бошқа бир қанча тармоқлар ишдаги намчиликлар оқиба-тида мамлакатга анчагина миқдорда махсулот берил-мади қолди.

Нотидлар махсулот сифа-тини ошириш соҳасидаги иш-ни таъкидлаб, Ўзбекистон саноатининг қўғиға тармоқ-ларидан сифат анча ўсганини даял эитдилар. Шу билан бирга махсулотининг қўғиға турлари — ҳўсузан енгил саноат, маҳаллий, озиқ-овқат саноати махсулотлари ҳақ-ида ҳали ҳам бир талай жи-дди таъналар айтилмоқда. Бракчилардан қаттиқ жаваб талаб қилиш, сифатни бош-қарининг комплекс систе-маларини жадал жорий этиш, олий сифат қатериғисидеги махсулот ишлаб чиқариши беш йиллик мобайнида уч ҳўдасдан эиёб кўпайтириш — тармоқлар раҳбарлари-нинг, ишлаб чиқариш кол-лективларининг муҳим вази-фасидир. Республика партия комитетлари ҳўзурида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш комиссиясининг ту-зилиши бу соҳадати иш-ни янада тайрат билан планли равишда олиб боришга ёр-дам беради.

Ўзбекистонда халқ истеъ-мол қиладиган моллар иш-лаб чиқариш учун қўшимча қувватларни вуқудга келти-риш ҳамда шу молларни иш-лаб чиқаришни модий тежа-биявий жиҳатдан таъмин-лаш юзасидан СССР ҳўкума-ти ўтказётган катта-катта таъбирлар, тўғрисида йиғи-лиш қатнашчилари зўр мам-нуният билан гапирдилар. Бу таъбирлар беш йиллик мобайнида 1,2 миллиард сўмлик турли махсулотларни пландан ташқари ишлаб чи-қариш учун шарт-шароит яратиб имконияни берди. Шу йилнинг ўзидеёқ бундай мол-ларни ишлаб чиқариш 8 про-цент кўпайди, салкам 900 та завод ва фабрика, юзлаб колхоз, совхозлар ва ўрмон ҳўжаликларини савдо тармоғ-иға мол етказиб бериш билан шугулланди. Маҳаллий хом ашё ресурсларидан ҳўзи-раб ўзлаб-ўзлаб бўтун ўтган йилдаги нисбатан салкам

Ўзбекистон жамоатчилиги бирлашган Болгар халқининг миллий байрами — Озодлик кўнини кенг нишонламоқда. Республика пойтахти ва Тош-кент обшкати жамоатчилиги намунадорларининг 8 сентябрь куни бўлиб ўтган тантанали йиғилиши ана шу тарихий са-наға бағишланди. Йиғилишда Тошкентда ишлаб турган бол-гар гражд-лари ҳам ишти-роқ этидилар. Совет — болгар дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правленесининг раис-и А. М. Хўжаев доклад қил-ди.

монгу газеталарда

● Л. И. Брежнев би-лан Н. А. Тихонов ўр-тоқлар Болгарияда со-циалистик революция-нинг 37 йиллиги, шунинг-дек Болгария давлати-

БИРОДАРЛАШГАН ХАЛҚ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Сўзга чиққан нотидлар би-родарлашган халқ Болгария Коммунистик партияси раҳбар-лиғида босиб ўтган шойли йўл тўғрисида, СССР билан БХР ўртасида узлуксиз му-стаҳкамлаиб бораётган ҳам-корлик ҳақида гапирдилар. Ўзбекистондаги Тошкент ва Андижон обшкати меҳнат коллективлари билан Бол-гариядаги Хасково ва Ямбол ок-

руллари меҳнатқашлари ўрта-сидаги муштаҳам муносаба-тлар, таъриба анирболаш ҳамкорлиқ алоқаларининг ях-марадорлигини кўрсатуви ҳа-қол мисолдир. Йиғилиш қатнашчилари Со-фиядаги Болгар — Совет дўст-лиги умуҳалқ комиетети ном-ига мактуб йўлладилар. Улар бу мактубда ривожланган со-циалистик жамият қуришда

Болгар дўстларига ангитдан-ин-ги муваффақиятлар тилладилар. Тантана иштирокчилари дўст-мамлакат ҳақини ҳақида энгиз қилувчи фотоғўрағама билан танишилди.

Шу кунин республиканинг қўғиға корхоналари ва қури-лишларида, колхозлари, сов-хозлари ва ўқув юртларида Болгария социалистик револю-циясининг 37 йиллиғиға ба-ғишланган тантанали йиғилиш-лар, дўстлик кечалари бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

нинг бу йил нишонлана-диган 1300 йиллиғи му-носабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Ко-митети, СССР Олий Со-вети Президиуми, СССР Министрлар Совети, Бу-тун совет халқи номидан Болгария Коммуни-

стик партияси Марказий Комитетининг Бош сек-ретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўр-тоқ Тодор Живковға ва Болгария Халқ Респуб-ликаси Министрлар Со-ветининг Раиси ўр-тоқ Гриша Филиповға таъ-

рик телеграммасини йўлладилар. ● Кеча тантанали ва-зията Ўзбекистон ССР-ға КПСС Марказий Ко-митети, СССР Министр-лар Совети, ВЛСПС ва ВЛКСМ Марказий Коми-тетининг Фахрий ёрлиғи

КУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

КЎРКАМ БИНОЛАР

Шу кунларда Тошкент қурилиш беш бошқарма-си 1-уйсозлик комбина-тига қарашли 31-қури-лиш бошқармасининг бригадалари пойтахти-нинг Кармелюк-Одес-са кўчасида беш қават-ли кўркам турар жой би-ноларни қурилишни қиз-гин олиб бормоқдалар.

БҲУГҲН

ана шу бошқарманинг М. Жилилов бошлиқ коммунистик меҳнат бри-гадаси мақзур кўчада кичикта беш қаватли, 64 хонадон учун мўйилан-ган истикомат бино-ларини фойдаланишга тахт қилиб қўйди.

Ушбу биноларни мон-таж қилишда М. Жили-лов бригадаси билан бир қаторда комбинат-да 2-монтаж бошқар-маси бригадалари ҳам катта хисса қўшди.

Биноларға пардозлаш трестининг 28-бошқар-маси бригадалари қироили қилиб пардоз беришди.

Қаверт охиригача уш-бу кўчадаги уйларға 180 дан эиёб ҳамшаҳарлари-миз кўчиб ўтишди.

УНУМДОРЛИК ОШДИ

Тошкент трактор заво-нда энг йиғи цехлар-ни марказлаштирилган тарзда таъминлаш систе-маси қўғилангандан кей-ин завод ичидеги транс-порт самарадорлиги кескин кўтарилди, ишчи-ларнинг қўли бўшаб бош-қа ишларға ўтидилар, ме-таллнинг исроф бўлиши қамайди. Эндиликда ме-талл, куйилмаган, шет-повкалар, бошқа детал-лар цетга қаттиқ тас-диқланган лигитиға муво-фиқ кераклик ассорти-ментда етказиб берил-моқда. Транспорт опера-цияларида меҳнат унум-дорлиги бир ярим бара-вор ошди.

ЖАМОАТЧИЛИК ПАТЕНТ БҮРОЛАРИ

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бир-лашмасининг асосий бў-лимларида жамоатчи-лик патент бюрорлар ташкил қилинди. Мам-лакатининг турлош кор-хоналарида фойдалани-лаётган техника янги-ликларини жорий этиш-га ёрдамлаштиш ави-шү бюрорларининг вази-фасидир. Жамоатчи по-тентшўнослар ҳозирла-ёқ бирлашманинг цех-ларида юксак самарали пайдаланиш қурили-млари, қолдиқлар, қўйиш асбоб-ускуналар жой-иш этилишига ёрдам бердилар.

(ЎзТАГ).

СТУДЕНТАЛАР ТУҲФАСИ

М. Т. Ойбек номи-да Ўзбекистон ССР халқлари тарихи му-зейидаги «Халқлар дўстлиги» доимий экс-позицияси янги экспона-тадан билан бойиди. Ана шу экспонатлар студент қурилиш от-рядларининг жўшқин фаолиятиға бағишла-нади.

Шаҳримизда мам-лакатимиз саккиз олий ўқув юртлари студент-ларидан ташкил топ-ган қурилиш отрядла-рини меҳнат семестри-ни муваффақиятли ўт-каздилар. Мақзур от-рядлар йўлланмалар, нишонлар ва эмблема-ларни музей Фондиға туҳфа қилишди.

Катта фотоальбом эса студентлар шаҳар-часида иш олиб бор-ган интисомнал студент қурилиш от-ряди ҳақида батафсил ҳикоя қилади.

ШУ КҲННИНГ ИНТЕРВЬЮСИ

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ИШТИЁКИДА

СССРда ўтказиладиган Тунис кўнларига кат-нашмоқ учун Тунис шаҳри делегацияси кеча кечаси Тошкентга келди. Аэропортда «Тошкент окшомининг муҳбирлари делегация раҳбари, Тунис шаҳри мэри Закарий Бин Мустафо билан учрашди ва ундан Тунис кўнлари доирасида кан-дай таъбирлар ўтказилиши ҳақида сўзлаб бе-ришни илтимос қилди.

— Маълумки, Ту-нис ва Тошкент ша-ҳарлари биродарлаш-ган, — дейди Зака-рий Бин Мустафо, — Янаҳон биродарлашган шаҳарлар федерация-сининг мақсоди ва фаолияти тинчлик, де-мократия ва социал та-

раққиёт маишаатла-рини кўзлайди. Биро-дарлашган шаҳарлар-нинг алоқаларида де-легациялар айрибаш-лаш, дўстлик қўн-ларини ҳафтиликла-рини ўтказиш, кўр-ғисмалар, байлиқ ҳа-вақсодлик коллектив-

лари, спортчиларнинг чиқишларини ташкил этиш, кинофильмлар, адабиётлар, ахборот материаллар анирбош-лаш кенг ривожланиб бормоқда.

Тунис кишилари ўт-ган йили республика-мизда бўлиб ўтган Тошкент ҳафтиалигини жула яхши билдилар. Ўшанда Ўзбекистон пойтахти делегацияси-га Тошкент шаҳар Со-вети ижроия комитети-нинг раиси В. О. Ко-зимов бошчилик қи-лган эди.

Ишончим комилки,

Тошкентликлар Тунис ҳақида тўла та-саввур олишлари учун биз республикамаиз пойтахтиға бағишлан-ган 300 слайдди олиб келдик. Делегациямиз состави ўн кишидан иборат бўлиб, унинг сафлида давлат ва жа-моат аъзолари, олим-лар, санъат вақилла-ри бор. Ишонаманки, бўлажак урфшувар қизиларни ва фойдал-бўладан ҳамда давлат-ларимиз ўртасида тинчлик ва дўстлиқни мустаҳкамлаш ишига муносаб хизмат қи-лад.

Сўхбатни
А. ПҲЛДТОВ
И. АЛИМОВ
эзиб олдилар.

СУРАТДА: аэропортда делегация аъзолари ни кўтиб олиш.

М. Нуриддинов фотоси.

Хурматли редакция! Стафилококк хасталиги қандай кетсади, уни даволаш, аввало олдинчи олинган учун нимага айтиб бериш керак?

М. НАСРИДИНОВА,
боғча тарбиячиси.

СТАФИЛОКОККНИНГ ДАВОСИ БОРМИ?

Стафилококклар деганимизда, табиятда кенг тарқалган ва одам ҳамда ҳайвонларнинг ҳар хил касалликларини келтириб чиқарадиган, ушбу бошга ўхшаб жойлашадиган кокклари тушуми. Одатда стафилококк ҳаво-томчи ёки контакт йўли билан юқади. Санитария-гигиена қоидаларига амал қилмаслик стафилококкнинг ривожланиб кетишига сабаб бўлади.

Кўпчилик стафилококк инфекциясини нафас олиш йўлида жойлашган, жумладан: назофарингит, ангина, юқори нафас олиш йўллари катари ва ўпка яллиғланишига олиб келиши мумкин. Бу хасталик ёш болаларнинг стафилококк эпителитига олиб келади. У стафилококк инфекциясининг қон билан ўпкага ўтгани натижасида вужудга келади. Стафилококк эпителити касаллигини тери, киндик ва ўрта қўлнинг йиринглиги яллиғланишидан кейин келиб чиқади.

Стафилококк эпителити касаллигида бир ёшчадан болалар жуда чидамсиз бўлади. Касаллик ўткир бошланади. Нафас олиш қийинлашади. Бемор болаларнинг нафас қисилиши, бурунлар атрофларининг қунариши ва қаттиқ йўталиши мумкин. Кейинчалик бемор бола қусиб, тез орада ориқлаб-нимжонлаш а д и. Бундай интоксикация (организмнинг заҳарланиши) юрак, жигар, ҳазм қилиш органлари ва буйрак ишига таъсир қилади.

Стафилококк эпителитининг олдинги турларидан бири — стафилококкнинг бўлган ушбу касалликнинг бўлган тарқалиши натижасида пайдо бўладиган сепсис (умумий юқумли касаллик) ҳисобланади. Бу турнинг ривожланишида кўпчилик киндик яраси сабаб бўлади. Бунда боланинг умумий аҳоли айтарли бузилмаслиги

ўтишига сабаб бўлади. Бундай пайтда тери қуллаб тўсга қиради, нафас қисилиши яққол сезилади. Йўталдан сўнг йирингли балғам ажралади. Бу хасталикда аксари ўпка ички томонлама шикастланади. Умуман айтганда стафилококк эпителити касаллиги узоқ вақтга чўзилади ва кўп асорат қолдиради.

Стафилококк инфекциясининг олдинги турларидан бири — стафилококкнинг бўлган ушбу касалликнинг бўлган тарқалиши натижасида пайдо бўладиган сепсис (умумий юқумли касаллик) ҳисобланади. Бу турнинг ривожланишида кўпчилик киндик яраси сабаб бўлади. Бунда боланинг умумий аҳоли айтарли бузилмаслиги

лигини оширадиган воситаларни қўллаш зарур. Бунда турғунчаларда санитария-гигиена режими юқори даража бўлишига катта аҳамият берилади. Даволаш муассасасида дезинфекцияни ўз вақтида ўтказиш ҳам стафилококк инфекцияларини намайитиришнинг муҳим омилларидан биридир. Кейинги пайтларда оналарда ва янги туғилган чақалоқларда стафилококк инфекциялари кўпайиб қолганлиги туфайли ҳомилдор хотинларда уларни стафилококк анатосини билан сунъий-иммуллаш йўли билан айтиб имунитет яратилади. Эмалдан болаларга антистафилококк иммуно-тети она сўти орқали ўтатилади.

Умуман айтганда, стафилококк касаллиги аломатлари бўлган болаларни, инфекциянинг кейинчалик тарқалишининг олдинчи олинган учун дарҳол алоҳида ажратиб қўйиш керак. Бундай хасталик билан касалланган болалар шу касалликнинг қайси тури билан оғиргани аниқланади ва шунга яраша даволаш қилинади.

Ш. ТУРСУНОВ,
Б. ОЛИМЖОЗОВ,
Тошкент Давлат медицина институтининг кафедрасининг ассистентлари.

Шахримизда турли чет эл мамлакатлари ёшлари билим оломиди. Улар кун сайин чирок очиб бораётган шахримизда кўнраги кўриш учун ўз меҳнат семирткирини нурилли майдонларида ўтказишади. Бу суратда турар-рой болаларини бунёд этишда қатнашган асосли бир гуруҳ. М. Нуриддинов фотоси.

• Тожикистон ССРда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунлари олдидан Юсуфжон АКОБИРОВ. МУҲАББАТ ВОДИЙСИ

Талантли тоjik ёзувчиси Юсуфжон Ақобиров бир қанча ҳикоя, повестлар ҳамда «Оталар замини», «Муҳаббат водийси» романининг муаллифидир. «Норак» романи икки қисмга бўлиб тақсимланган. Рудани номиди Тожикистон Давлат муқофоти олинган сазовор бўлди. Ёзувчининг «Тегирмон тўхтаганда» қиссаси ва қатор ҳикоялари ўзбек тилига таржима қилинган. Қўнда Ю. Ақобировнинг «Муҳаббат водийси» романидан парчаларни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Бобо Деҳқон ҳам ёшларнинг шўхликлари уларга гап отиб қўйишга қарайди. Д а и завқли қўллар, ўткир ва чиройли пичоқ билан қизларга қовун сўиб беради.

Шўх қизлар бўлса, ҳаёт-мутобиба, ҳушчаққон билан бонд эди. Фақат Наргисга ҳеч нарсга эътибор бермасди. У «оби-навот»дан ҳам тузуккина емади, бир қарини тилишди, иккинчиси қатто. Бобо Деҳқон қўлидан олини келмади. Аммо мўйсифид иккинчи тилини ҳам эўрлаб уватди.

Қария узау кун Наргис атрофида айланган қўли, унга қандай қилиб гап қўйишни билмасди. (Бугун Наргис унга жула ёқиб тушди). «Ҳам ақл-ли, ҳам ишчан, ҳам гўл...» — қўнғилдан ўтказди меҳрибон ота, — зора қайсар Самалхоним мана шу келин билан бахтли бўлса.

Бобо Деҳқондаги бу ҳолатни сезган Наргис қўнғилда қўли, сир бонд берай энгашган пахта теришда лавом етди.

Ва ниҳоят мўйсифид пайт топиб Наргисга қўнғилда бошда чапалариди пахта-ларини унинг этагига солди. Сўнгра бир тоқ қўнғил олатиқа қали соқолларини ту-тлаб гап бошлади.

— Қизим, Наргис, бугун сен менга кўп маънў бўлдинг. Айб-га буюрмасан сендан бир нарсани сўрамоқчи эдим.

— Марҳамат, сўрай қўлинг отахон, — деди, — яна икки қўнғил пахта теришга киришди.

Бобо Деҳқон зўр жиноят қилаётгандай ҳадисираб чор атроф-га қараб олган, дедилгани деди:

— Мен сени келин қилсам, нима дейсан, қизим?

Бу кўнғилдан сав-волдан Наргис бир қўнғил тушиш ва республи-канинг онг мўтабар оқоғонлиги рақиб-ли қўнғилдан қўнғил, ўзини қўлга олди.

— Нима ҳам дердим отахон! Сиз наби бир мўтабар одамга ке-

КАТАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. СОИПОВ: Ай-тинчи, Алишер Навоий номиди Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонаси қачон ташкил этилган? Ҳо-зирги пайтда шу кутубхонада қанча мус-хада китоблар сақлан-япти?

Жавоб: Алишер Навоий номиди Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонаси собиқ Туркистон халқ кутубхонаси 1870 йил-нинг июни ойида очил-ган эди. Унинг фон-дарларини бойитишга Россиядаги илмий му-ассасалар катта ёр-дам кўрсатишган эди. Пе-тербург, Фанлар ин-сти-тутини, Шарқ ин-сти-тутини мунтазам равиш-да ўқуларига чоп этил-ган асарларни Тош-кентга юбориб турши-ди. Ташкил топгандан сўнг бир неча йил ўт-ган, кутубхона фон-да 6 минг томга яқин китоб тўпланган эди.

1924 йилдан бошлаб у Ўзбекистон ССР Да-влат халқ кутубхонаси деб атала бошладан. 1948 йили аса кутуб-хонага улуғ мутафак-кор Алишер Навоий номи берилди.

Ҳозирги пайтда кутубхонанинг китоб фон-ди қарийб 5 миллион-дан зиёд босма наш-дан иборат бўлиб, бу на-шрлар жаҳон ва СССР халқларининг ақлига тилларида чоп этилган.

• БУНИ ҲАММА БИЛИШИ КЕРАК СУВ ҲАВЗАЛАРИДА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ

Бз ва куз фаслида истироҳат боғларида бўлиш, дам олиш ва сувда чўмилиш, очин ҳавода, кўш, нури таъсиринда бўлиш ки-ши организмни ёқим-ли ва фойдали таъсир кўрсатади, асаб систе-масини тинчлантира-ди, кишида тетиклик, хушчаққа кайфият пайдо қилади, ништа, уйқуни ва умумий ҳо-латини яхшилайд.

Иқлимимиз иссиқ-қуриқлиги бўлиши табиатнинг шифобах-ш кучларидан бири — сувда кўпроқ чўмилиш-га даъват етди ва бунга мамлакатимизда яхши шароитлар яратилган. Бироқ, баъзи ки-шилар сув ҳавза-ларидан ва сув стан-цияларидан яхши фой-далана олмайдилар.

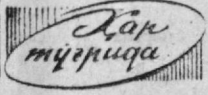
Ҳар йили Ўзбеки-стон травматология ва ортопедия институти-нинг травматология ва ней-рохирургия бўлимига, шаҳар ва район ши-фохоналарининг хи-рургик бўлимларида сувда шикастланган-лар келиб даволанади-лар.

Чўмилиувчилар сув остида ётган шиша парчаларига оёқ бо-

сиб, кўпчилик панжа-ларини жароҳатлан-ти-радилар. Масалан, Азимов деган 23 ёш-лик йигит ўзига яхши маънў бўлмаган сув ҳавзасида чўмилиб, сув тўбиди шинани босиб юборди, оқибат-да унинг ўнг оёғи пая-жаларини шиша кесиб кетди.

Сувнинг оқиб таъ-сирини ҳисобга олмай, ҳавзанинг чуқурли-гини билмай туриб ю-қуридан сакраганда чў-милувчилар лат ёйи-ши, бўғим боғламла-рининг узилиши, умуртқа сўянтининг си-ниши, боши ерга-тош-га, ёроқ, даракт ил-ди-зи ва бошига нарсалар-га урилиб шикастла-ниши мумкин.

Бўйин умуртқа-сининг синиши балан-тирлаш сува калла ташлашда рўй беради. Бўйин умуртқаси со-ҳасининг синиши со-ҳадан ногиронликка олиб келади ёки кўпчи-ка аянчи ўлим билан ту-ғайди. Чўкини бўйин умуртқасидан орқа ми-янинг зарарланиши унинг бир мунча ўза-ғиринга олиб келади ва натижада қўл-оёқ умрбод ишламай қо-лади. Коротков деган 31 ёшлик киши маст ҳо-

КҲР ОДАМ ВРАЧЛИК КИЛАЙТИР.

Япониялик 47 ёшлик Эйхи Нагао деган ки-шининг кўзлари кўрма-са да, у кўл беморлар-ни игнорация билан даволамасди. У ўз да-волаш усулини кўрлар ўқиб оладиган келар-ку, ёзу орқали реферат ёзиб, врачлик дипломи-ни олди. Бу, жаҳонда биринчи бор киши-нинг врач бўлишидир.

ШИФОҚЛАР ХИЗМАТИДА

Республикамизда 37,5 минг врач, 114,5 минг ўрта махсус таълим ме-дицина ҳудудини меҳнат қилмоқда. 1976 йилда республикамизда ҳар ўн минг киши ҳисобига 25,9 врач тўғри келган.

СЎЗМОЛ КИШИЛАР

Венгриялик мутахас-сисларнинг ҳисоблаш-чи, ҳар бир киши кун-га ўрта ҳисобда бир со-ат таъмир экан. Бу эса, умри охиригача таъми-ран икки ярим йилни ташкил етди. Агар бир кишининг умр бўйи оғ-зи-дан чиккан сўзлари қоғозга ёзиб борилса, ҳар бири 400 бетдан иборат бир минг том ҳосил бўлар экан.

Баъзи бироялар, эр-каклардан кўра аёллар кўпроқ сўзлайди, деб ўйлайдилар. Бироқ, вен-гриялик олимларнинг аниқлашча, эркаклар билан аёллар умуман бир хил миқдорда гап-лашади.

СУНҒИЙ КОН

Япон олимлари сун-ғий кон ишлаб чиқариш соҳасида катта муваф-фақиятни қўлга кирит-дилар. Улар жаҳонда биринчи бўлиб сунғий қонни яратдилар. АҚШ-да дастлаб бу кон 50 кишида синов қўрилди.

Сураган ЭКАНСИЗ. Меннинг ўн етти ёшли қиз не варама одамга ўхшаб семирдиб кет-май деб суюқлини ўзини зўрлаб, кам ичтиради. Бу соғинага эйиш қиламайдими? М. Зумратова, пенсикер.

Семирдиб кетишда ирий мойиллик маъ-нў роль ўйнайди. Шунинг учун невар-дизининг соғлиги ҳақи-да ўйлашга ва унинг семирдиб кети-шидан қўнғил маъ-нў даражада асосли. Ёр аламшувни бу-зилишининг олдин-да олишга парҳез ёрдам беради. Одатда семир-диб кетмаслик учун оқ-рон, ёғли нон, макар-рон махсусотларни, қанд, конфет, ёғни ка-моққон сийи тавсия этилади. Сувни қочган қорна нон, сабзавотлар (картошқдан ташқа-ри), сўт-қатик махсу-

лотлари, ҳўл мевалар еган маънў.

Зарур бўлганда врач ҳафтада бир марта «юк ташлаш ку-ни»га рюк қилишни буюради. Масалан, ҳафтада бир кун бир-ла ярим килограмм ол-ма ёки 200 грамм тв-тороқ ейлади. Бир

БУ ҲАМ ЯХШИ ФАЗИЛАТ

Даврада ёки икки киши сўзлаётганда бирининг гапини бўл-манг. Биласизки, сўз-лаётган киши фикрлаб, ўйлаб, юракдан гап-раётган бўлади. Бун-дай ҳолда сўзловчи-нинг гапига гап қўиш, лўқма ташлаш ёки пи-чинг қизат-нафси, асабига та ҳамайига та-сади. Шунинг учун катталар баъзи сўзи-ни бўлманг, орага «ўй-» деб қўишга ҳаққа та-биҳ бериб: «Гап-нинг белига телма»,

С. МУЗУРБОВ. Ш.

ҚАХҚУРБОВ: Билар-ди, қанчалар маънў берсангиз: олин ёки ўрта махсус ўқу-юртини тугатлаган му-тахассисларга қанча му-ддатга отпусқа бери-лиш керак?

Жавоб: Олин ёки ўрта махсус ўқу-юр-тини тугатлаган, йўл-ла-ма бўлиша ишга борган ёш мутахассисларга улар иш бошлагунла-рига қадар бир кален-дар ойи миқдорига отпусқа берилади. Агар ёш мутахассис битиру-в кўрсатган стипендия ол-ган бўлса, ўқув муас-сасаси унга бир ойлик стипендиясини ҳамма-ли нафақа тўлайди. Олин ёки ўрта махсус ўқу-юр-тини тугатлаган, му-тахассисларга тўла-надишга ва нафақа таъ-сиротга мувофиқ улар ишга йўллана олган қорғоналар ҳисобдан берилади.

Н. ТОДНОВ. Мени

ўзим йили ўзим иш-лаётган қорғонадан қўнғилли ўт ўн-ириш дўжанисига аълоликка сайлашган эди. Яқинда эса меҳнат отпускисига чиқмоқчиман. Эшити-шимча, биларга ўх-шаб қўнғилларга меҳнат отпускисига чи-қётганларга қўнғил-ча қўнғил қўнғил бери-лиш қўла тўтатган экан. Шу чиндан ҳам тўғрими?

Жавоб: Давлат ёки жамоат вази-фаларини бажарувчи ки-шиларнинг рағбатлантириш мақса-дида Сизга ўхшаб жа-моатчилик ишларини бажарувчи ишчи ва хизматчиларга иш жой-ларидан қўнғилча от-пусқа берилиши мум-кин. Жумладан, бунда отпускарлар саноат қор-ғоналари ва бошқа объектларда қўнғилли ўт ўн-ириш дўжанисига ай-лашган бўлиши мум-кин. Жумладан, бунда отпускарлар саноат қор-ғоналари ва бошқа объектларда қўнғилли ўт ўн-ириш дўжанисига ай-лашган бўлиши мум-кин. Жумладан, бунда отпускарлар саноат қор-ғоналари ва бошқа объектларда қўнғилли ўт ўн-ириш дўжанисига ай-лашган бўлиши мум-кин.

Х. ҲАМИДОВ тарихмаси.

Бокс КЕСКИНКУРАШДА

Бокс бўйича 47-ма-лакат шахсий чемпион-ати нихосига етай деб қолди — бугун ке-чқурун Марказий «Юбле-й» за-лида финал оқишув-лари бўлади. Душанба кун-и эса ярим финал ўра-шувлари бўлиб ўта-ди. Биринчи бўлиб ў-ринга вази 48 килограмм-дан сир бўлмаган энг би-ри спортчилар қўн-ғилли. Дастлабки га-лаба-ни РСФСР вакили спортчи спорт мас-те-

ри В. Ефремов, қўла киритди. У ўз коман-да-дои студент М. Лоо-нозини мағлубиятга у-чратди.

Шундан сўнг халқаро-классдаги спорт мас-те-ри армянчи А. Клоу-вский билан ўраш-ди. Шундан сўнг халқаро-классдаги спорт мас-те-ри армянчи А. Клоу-вский билан ўраш-ди. Шундан сўнг халқаро-классдаги спорт мас-те-ри армянчи А. Клоу-вский билан ўраш-ди. Шундан сўнг халқаро-классдаги спорт мас-те-ри армянчи А. Клоу-вский билан ўраш-ди.

«Меҳнат резервлари» жа-миятининг вакили И. Михайловни мағлубия-тга учратди. Армянчи-ни Х. Хатагурин Коз-моғонинг яна бир ва-кили Е. Досоев усти-дан галаба қозонди.

63,5 килограммга-ча бўлган вази тоифа-сидидаги финал беш-лашувда мос-калчи О. Меньшиков армянчи билан ўраш-ди. Бокс мухлисари-нинг кўтарилган ҳам-

шахримиз армянчи С. Василенко билан ўн-ириш рақиб-ни мағлубия-тга учратди. Армянчи-ни Х. Хатагурин Коз-моғонинг яна бир ва-кили Е. Досоев усти-дан галаба қозонди.

63,5 килограммга-ча бўлган вази тоифа-сидидаги финал беш-лашувда мос-калчи О. Меньшиков армянчи билан ўраш-ди. Бокс мухлисари-нинг кўтарилган ҳам-

Финалда у РСФСР ва-кили Н. Мельник билан ўрашди.

Тошкент об-ластининг Бакили халқаро клас-сда-ги спорт мас-те-ри В. Шин (81 килограммга-ча бўлган вази тоифа-сидида) вази тоифа-сидидаги финал беш-лашувда мос-калчи О. Меньшиков армянчи билан ўраш-ди. Бокс мухлисари-нинг кўтарилган ҳам-

Гал кетаётганда, сўз-ловчининг гапига би-рор йлова қўиш лозим бўлиб қолса, узаунка кўз қўйганда чиройли бир нора айтиш мум-кин, лекин бу ибора сўзловчида ҳам тинг-ловчиларга ҳам маъ-нў бул ва марғуб бўлиши.

Олма одамнинг га-пини бўлиш эса, ёмон бўлмаган. Бундай одам вақтингизни олиб, аса-бингизни эвоғлайди.

Хулоса шунки, қадим-қадимдан донолар сўз-лаётган кишининг га-пини бўлиб сўз қўиш-

тоифасида И. Мирбо-ево (Киргизистон) — В. Сердюк (Украина), 60 килограммга вази тоифасида В. Мирбо-ево (Киргизистон) — С. Ми-чич (Украина), 67 кило-граммга вази тоифа-сидида В. Липет (РСФСР) — И. Аполонкин (Ар-мянчи), 75 килограмм-га вази тоифа-сидида А. Коптев (РСФСР), 70 ки-лограммдан зиёд бўл-ган вази тоифа-сидида А. Красский (Украина) — В. Яковлев (Ленинград) ўрашувлари бўлади.

(Газетанинг навбат-даги соми 11 сентябр-да чиқади).

Редактор ўринбосари С. Б. ЕКУБОВ.

3 ТОШКЕНТ

9 СЕНТАБРЬ, 1981 й.

